

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens ad viginti sex Quæstiones priores, centum & septem
Disputationes in Capita diuisas

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1621

De auxilio gratiæ efficaci, & sufficienti. c. 11.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80983](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80983)

cum ait, gratia Dei subsequente adiuuari studium nostrum, quomam etiam illud incipere nequeat sine gratia. Sanctus quoque Gregor. in 2. lib. Moral. c. 10. alius, in eundem sensum dicit sanctos viros, cum bene operantur, de accepto munere esse Deo debitores, Qui & proueniendo dedit eis bonum velle, quod noluerant, & subsequendo dedit bonum esse, quod voluerant. Cum dicit, dedit bonum velle, quod noluerant, denotat gratiam proueniencem conueniunt ipsorum, vt velint: sicut cum dicit Augustinus, Nolentem prouenit, & velit: quando vero subdit, subsequendo concessit bonum posse, significat subsequencem gratiam, quatenus facit, vt oblata opportunitate boni operis, exsequi possint, quod desiderant.

Denique Fulgentius, & ipse studiosus Augusti discipulus, de qua eius doctrina bene meritus lib. 1. ad Monimum c. 9. sic ait: ipse enim (scilicet Deus) donat gratis indigno gratiam, qua iustificatus impius illuminatur munere bona voluntatis, & facultate bonae operationis, vt proueniens misericordia bonum velle incipiat, & subsequente misericordia bonum, quod vult, facere valeat: quo nihil clarius pro hac nostra sententia dici potuit. Et eodem lib. c. 11. inquit: prouenit (scilicet Deus) homini donans bonam voluntatem, subsequitur bene volentem operando in illo operis facultatem.

Ceterum quaerit aliquis, Post bonum desiderium operis, si illud efficax & robustum est, vt loquitur Augustus, quae alia noua gratia esse potest, quae praebeat opportunitatem boni operis: Nam & propositum efficax sine opere quando opportunitas non conceditur, tanti meriti apud Deum est, quanti esset cum opere, vt communis fert opinio Scholasticorum cum S. Thom. 1. 2. q. 20. art. 1.

Respondeo primum, ceteris paribus affectum efficacem operis sine ipso opere quando in potestate nostra non est operari, esse tanti meriti, quanti esset, si haberet effectum. Verum quia, cum non adest opportunitas operandi, homo facile cessat a desiderio, & de ea re amplius non cogitat: oblata vero opportunitate firmatur in proposito, & feruentius in eo perseverat: ideo oportunitas operandi, quam Deus sine nostro studio, & diligentia nobis prae manibus offert, est nouum donum, & beneficium, & ideo noua gratia, quae dicitur consequens, quia post nostrum desiderium nobis tribuitur.

Præterea est alius effectus gratiae subsequencis non contemnendus: nam firmum propositum de re conceptum multis, varijsq; impedimentis, tam externali aliarum rerum, quae occurrere possunt, quam internis diuersarum cogitationum perturbari potest, & retardari: ita ergo deum gratiam esse nostrum desiderium, vt ipsi Deus remoueat omnia haec impedimenta, & conferret in nobis sanctam cogitationem quousque moueat ad opus, inter gratias Dei iure optimo connumerari debet.

Ad hanc doctrinam alludere videtur Hieron. Dialog. 1. contra Pelagian. non longe à medio, cum inquit, Vbi autem est misericordia Dei, ex parte liberum cessat arbitrium, & paulo post, iam in Domini potestate est, vbi, quod cupimus, quod laboramus ac nitimur, illius ope & auxilio implere valeamus. Vbi nouam gratiam agnoscit, quoties opere exequimur id, quod desideramus. Probat vero exemplo Alsteri Regis, qui varijs cogitationibus distractus post epulas, quando somnus multo facillor esse solet, dormire non potuit, ita disponente Deo propter redemptionem populi sui. De hac gratia intelligitur illud Psal. 16. *per se gressus meos in semitis tuis, vt non moueamur*

in vestigia mea: & illud Prou. 16. *Homini est animam prae parare, & Domini gubernare linguam.* Et iterum: *Cor hominis disponit viam suam, sed a Domino gressus diriguntur.* Vbi particula, *sed*, & particula, & quae diuidere videntur ea, quae nostrae sunt, seu in quibus partem habemus, ab ijs, quae solius Dei sunt, denotant directionem linguae post cogitationem, & propositum, & directionem gressuum esse à solo Deo, iuxta sententiam Apostoli ad Roman. 9. quam exponit August. q. 2. lib. 1. ad Simplician. sicut 7. cap. vidimus. Non est currentis nec volentis, sed Dei misericordiae: ac si dicat, sed solius dei misericordiae. Solus ergo Dei dicitur gubernatio linguae, & directio gressuum post propositum cordis: quia solius est Dei auferre externa, & interna impedimenta, quae gubernationem linguae, & directionem gressuum impedire solent. Haec igitur iure optimo dicitur gratia subsequens, quae homo opere ipso confirmatur, & perficitur in bono proposito, & ablati impedimentis, in eo vsque ad opus perueiat.

Haec expositio praedicti testimonij Prouerb. 16. optime colligitur, ex doctrina tradita ab Augustino, quam superius adduximus, ideoque mihi probatur, tamen ipsi Augustino hic locus difficilis visus fuerit lib. 2. contra duas epistolas Pelagianorum cap. 8. & ideo alio modo conetur eum transferre, vt ipsum interpretetur.

Postremo notandum est hanc gratiam, quae relata ad nostrum desiderium dicitur subsequens, aliquando etiam collatam cum ipso opere appellari comitantem, quia opus ipsum comitatur. Sic in oratione secreta pro iter agentibus orat Ecclesia: *Et viam illorum praecedente gratia tua dirigeas, & subsequente comitari digneris.* Vbi, cum dicit viam comitari, indicat eam gratiam esse comitem viae, quae si compareretur cum desiderio, est subsequens. Sed & Bernardus hanc triplicem gratiam alio modo distinxit lib. cui titulus est, *Modus bene viuendi*, serm. 3. aliam dicit, quae prouenit consensum, aliam quae comitatur, aliam quae est simul cum ipso opere. Primam appellat antecedentem: secundam comitantem: tertiam, cooperantem, quam haecenus ex alijs Patribus subsequencem vocauimus, & haec de varijs modis & nominibus gratiae dicta sufficiant, vt phrasim Sanctorum & Scripturae intelligentes, sciamus quid Deo, quid vero nostrae libertati in operibus gratiae tribuendum sit, eamque illaam omnino tueamur. Nam ad quae opera necessaria sit gratia, 1. 2. q. 109. fusius tractabitur. Solum superest, vt aliam diuisionem gratiae, quae etiam in hac materia de praedestinatione frequens est, sequenti cap. breuiter tradamus.

CAPVT XI.

De auxilio gratiae efficaci, & sufficienti.

Auxilium proueniens, quo vocamus & inuitamur ad bonum, duplex assignatur à Theologis Scholasticis. Alterum est efficax, quod effectum habet in nobis: alterum quod potest effectum habere, & non habet. An vero efficax ita habeat effectum, vt possit ei nihilominus arbitrium resistere, dicemus disp. 98. cap. 6. inefficax potest appellari solet sufficientis. Vtriusque meminit Augustinus lib. de corrept. & gratia cap. 11. circa medium his verbis: *istam gratiam numquam habuit primus homo, quia nunquam velle esse malus: sed sane habuit, in qua, si permanere velle, numquam esset malus, & sine qua etiam*

Prouerb. 16.

Rom. 9.

Gratia subsequens alia ratione dicitur comitans ab Ecclesia.

48

Auxilium efficax & inefficax in August.

Gregor. Mag.

Fulgent.

August.

Scholasticorum

Bernardus

Hieron.

Augustinus

Psalm.

cum libero arbitrio bonus esse non posses: sed eam tamen per liberum arbitrium deserere posses. & paulo inferius: Dederat adiutorium (scilicet Adamo) sine quo, in ea (nempe bona voluntate) non posset permanere, si vellet. Vt autem vellet, in eius libero reliquit arbitrio: posset ergo permanere, si vellet; quia non dederat adiutorium, per quod posset, & sine quo non posset perseveranter bonum tenere, quod vellet.

Observandum tamen est, auxilium, quod Scholastici efficax vocant, interdum à Patribus sufficiens appellari. Sic Prosper. 2. de vocat. Gent. cap. 15. alias 3. illud appellat, cum ait: Adhibita semper est vniuersis hominibus quadam superna mensura doctrine, qua est parior, occultiorique gratia fuit, sufficit tamen, sicut Dominus indicauit, quibusdam ad remedium, omnibus ad testimonium: vt euidenter appareat, quod nisi vbi abundauit delictum, abundaret & gratia, nunc quoque vniuersum genus humanum similis obsecraret impietas. Cum distinguit Prosper eos, quibus sufficit ad remedium, ab ijs, quibus sufficit ad testimonium: plane indicat illos, quibus fuit sufficiens ad testimonium, tall auxilio potuisse saluari, alios vero, quibus sufficiens fuit ad remedium, illo fuisse salutem consequutos.

Aliet verumque adiutorium gratia distinguit August. lib. 1. ad Simplic. q. 2. duplicem enim inquit esse vocationem, alteram congruam, cui ita contemperatur, arbitrium vt respondeat: nam cum illi, qui hac vocatione vocantur, dicantur ab ipso August. congruenter vocati, possumus eam congruam vocationem appellare. Atque ab anno 1578. quo primum materiam de prædestinatione publice docui, sic eam semper appellauit, quæ sane nuncupatio alijs doctoribus postea non displicuit: quia vero alij ita vocantur, vt non congruant, nec contemperentur vocationi, altera vocatio, horum nimirum, qui non respondent, nec contemperantur vocationi, dici potest non congrua. De hac inquit in ea quæst. Ad alios quidem vocatio peruenit; sed quia talis fuit, qua moueri non possent, &c. Quæ verba duriora quidem sunt, sed de hoc aliisque August. testimonijs multa dicemus disp. 97. cap. 6. illam vero congruam, & efficacem vocationem, quam Augustin. mirum in modum extollit, quoties de gratia necessitate contra Pelagianos, & Semipelagianos disputat, multis nominibus appellat, multaque ei peculiaria epitheta tribuit. Vocat secretam, & altam vocationem, in ep. 107. quia alto, & secreto Dei iudicio quibusdam ex misericordia confertur: appellat etiam secundum propositum libr. 1. de prædestin. sanctor. capit. 3. & 19. & de corrupt. & gratia capit. 7. & libr. 2. contra duas epistol. pelagianorum capit. 9. Propositum vero intelligit iustificandi, vt explicat in libr. 1. ad Simplic. quæst. 1. ante medium. Quia ergo hac vocatione efficitur iustificatio, ideo appellant eam secundum, propositum. Libro autem 1. de prædestin. sanctor. cap. 19. communi quadam ratione eam nuncupauit vocationem sine penitentia; eo quod dona Dei sunt sine penitentia, hoc est, Deum non penitet eius, quod semel decreuit, aut donauit. Denique libr. 2. de peccatis. & remiss. cap. 19. vocat certam scientiam: quia Deus optime nouit effectum habituram: vel quia certa quadam cognitione minime perturbata ostenditur nobis per eam vocationem bonum ipsum. Appellat etiam victricem delectationem, eo quod vincat voluntatem, & ad se liberam trahat per delectationem superatis omnibus dif-

ficultatibus. Dixerat enim, peccatum accidere, aut ex eo quod ignorantia est in intellectu, hoc est, defectus cognitionis; aut quia bonum cogitatum, quod à peccato retrahere deberet, non delectat.

Per hanc inquit primo August. misereri Deum eorum, quorum miseretur, nec frustra eorum misereri, eo quod gratia hæc semper effectum consequitur in eo, quem vocat de ea intelligens illud Exod. 33. & ad Rom. 9. Misereror cuius misereror, & cuius vult miseretur. Ita loquitur in q. illa 2. ad Simplic. Secundo dici solet ab August. hac gratia preparari voluntatem à Domino. Hoc modo loquendi vtrique Aug. & lib. 2. contra duas epistol. Pelagianorum cap. 9. in principio, & lib. 1. de prædest. sanctorum c. 6. & Concilium Arausic. secundum can. 4. ex illo Prover. 19. secundum translationem 70. Et præparatur voluntas à Domino: vbi vulgata legit, & hauriet salutem à Domino: dicitur autem voluntas preparari, hoc est, disponi: sed quia Deus facit in tempore, vt nos velimus, cum congrua vocatione nos præuenit, vt cap. 8. notatum est; ideo præueniendo illam congruam vocationem, præparat æterno suo decreto, hoc est, prædestinat voluntatem nostram. vt notauit Fulgentius lib. 1. ad Monimum c. 8. quem referemus disp. 89. ca. 8. dicitur etiam per illam in tempore preparari voluntas, hoc est, disponi. Tertio dicit August. per hanc conferri nobis potestatem, filios Dei fieri: ita libr. 2. de bono persecu. cap. 8. & 1. retract. c. 2. Denique ratione huius gratia sic præuenientis, & excitantis voluntatem, intelligit August. illud Ioann. 6. Nemo venit ad me, nisi pater, qui misit me, traxerit eum, & in libr. 1. de prædest. sanctorum cap. 8. de eadem Fulgen. lib. 1. ad Monimum cap. 8. & 14. explicat illud Ezechiel. 36. Faciam, vt in iustificationibus meis ambulatis, & Aug. lib. de prædest. sanctor. c. 11. & nos etiam possumus illud Prover. 21. eodem modo explicare: Sicut diuisiones aquarum, ita cor Regis in manu domini. Et hæc quidem de gratia diuinitate sufficit.

Prima pars Quæstionis 23. de ijs. qua peruenit ad prædestinationem.

Am vero doctrinam singulorum articulorum examinemus. In quorum expositione ordinemus, quem tenuit Sanctus Thomas, non seruabimus; sed rerum, quas tractat: vt prius circa illos articulos disputemus, in quibus de prædestinatione agit; deinde circa eos, in quibus de reprobatione; tandem circa illos, qui doctrinam vtrique communem continent. Circa singulos tamen nihil, quod annotatione, aut disputatione dignum fuerit, prætermittemus: & ita totam quæstionem in tres partes prædictas diuidere, operæpretium duximus.

ARTICVLVS I.

Vtrum homines prædestinentur à Deo.

Ad primum sic proceditur. Videtur, quod homines non prædestinentur à Deo. Dicit enim Damascenus in 2. libr. Oportet cognoscere quod omnia quidem præcognoscit Deus, non autem omnia prædeterminat. Præcognoscit

gnoscit enim ea, quæ in nobis sunt, non autem prædeterminat ea: sed merita & demerita humana sunt in nobis in quantum sumus nostrorum actuum domini per liberum arbitrium. Ea ergo, quæ pertinent ad meritum vel demeritum, non prædestinantur à Deo. Et sic hominum prædestinatio tollitur.

2. Præterea, Omnes creaturæ ordinantur ad suos fines per diuinam prouidentiam, vt supra dictum est. Sed aliæ creaturæ non dicuntur prædestinari à Deo. Ergo ne homines.

3. Præterea, Angeli sunt capaces beatitudinis, sicut & homines. Sed Angelis non competit prædestinari, vt videtur, cum in eis, nunquam fuerit miseria: prædestinatio autem est propositum miserendi, vt dicit August. Ergo homines non prædestinantur.

4. Præterea, Beneficia hominibus à Deo collata per Spiritum sanctum viris sanctis reuelantur, secundum illud Apostoli Corinth. 2. Nos autem non spiritum huius accepimus mundi, sed spiritum, qui ex Deo est, vt sciamus, quæ à Deo donata sunt nobis. Si ergo homines prædestinantur à Deo, cum prædestinatio sit Dei beneficium, esset prædestinatis, nota sua prædestinatio. Quod patet esse falsum.

Sed contra est, quod dicitur Romano 8. Quos prædestinauit, hos & vocauit.

Respondeo dicendum, quod Deo conueniens est, homines prædestinare. Omnia enim diuinæ prouidentie subiacent, vt supra ostensum est. Ad prouidentiam autem pertinet res in finem ordinare, vt dictum est. Finis autem, ad quem res creata ordinatur à Deo, est duplex. Vnus, qui excedit proportionem naturæ creatæ & facultatem, & hic finis est vita æterna, que in diuina visione consistit: quæ est supra naturam cuiuslibet creaturæ, vt supra habitum est. Alius autem finis est naturæ creatæ proportionatus: quem scilicet res creata potest attingere secundum virtutem suæ naturæ. Ad illud autem, ad quod non potest aliquid virtute suæ naturæ peruenire: oportet quod ab alio transmittatur, sicut sagitta à sagittante mittitur ad signum: vnde proprie loquendo rationalis creatura, quæ est capax vitæ æternæ, perducitur in ipsam quasi à Deo transmissa. Cuius quidem transmissionis ratio in deo præexistit, sicut & in eo est ratio ordinis omnium in finem, quam diximus esse prouidentiam. Ratio autem alicuius fieri in mente aitoris existens est quædam præexistentia rei fieri in eo. Vnde ratio prædictæ transmissionis creaturæ

Vasquez in 1. part. Tomus 3.

rationalis in finem vitæ æternæ prædestinatio nominatur. Nam prædestinare est mittere. Et sic patet, quod prædestinatio quantum ad obiecta, est quædam pars prouidentie.

Ad primum ergo dicendum, quod Damascen. nominat prædeterminationem impositionem necessitatis: sicut est in rebus naturalibus, quæ sunt prædeterminatæ ad vnum. Quod patet ex eo quod subdit, non enim vult malitiam, neque compellit virtutem. Vnde prædestinatio non excluditur.

Ad secundum dicendum, quod creaturæ irrationales non sunt capaces illius finis, qui facultatem humanæ naturæ excedit. Vnde non proprie dicuntur prædestinari; & si aliquando abusue prædestinatio nominetur respectu cuiuscumque alterius finis.

Ad tertium dicendum, quod prædestinari conuenit Angelis, sicut & hominibus: licet nunquam fuerint miseri. Nam motus non accipit speciem à termino à quo, sed à termino ad quem. Nihil enim refert quantum ad rationem dealbationis, vtrum ille, qui dealbatur fuerit niger aut pallidus vel rubeus. Et similiter nihil refert ad rationem prædestinationis, vtrum aliquis prædestinetur in vitam æternam à statu miseriæ, vel non. Quamuis dici possit, quod omnis collatio boni supra debitum eius, cui confertur, ad misericordiam pertineat: vt supra dictum est.

Ad quartum dicendum, quod etiam si aliquibus ex speciali priuilegio sua prædestinatio reueletur, non tamen conuenit, vt reueletur omnibus: quia sic illi, qui non sunt prædestinati desperarent: & securitas in prædestinatis negligentiam pareret.

Conclusio est affirmans, & de fide ad Romanos 8. Circa doctrinam vero articuli, si quid erat notandum, tractauimus supra disputatione 87. cap. 3. videlicet, quid significet prædestinare, vtrum sit operatio intellectus, an voluntatis, & quo pacto cum prouidentia in vniuersum conferatur.

ARTICVLVS II.

Vtrum prædestinatio aliquid ponat in prædestinato.

Ad secundum sic proceditur. Videtur, quod prædestinatio ponat aliquid in prædestinato. Omnis enim actio ex se passionem infert. Si ergo prædestinatio actio est in Deo, oportet quod prædestinatio passio sit in prædestinatis.

2. Præterea, Orig. dicit super illud Roman. 1. Qui prædestinatus est, &c. Prædestinatio eius est, qui non est, sed destinatio eius est, qui est. Et August. dicit in lib.

X x de

148
1. dist. 41.
q. 1. art. 14

Supr. illud.
Qui factus
est ei secundum
carnem
tom. 3.

de prædestinatione sanctorum. Quid est prædestinatio, nisi destinatio alicuius existentis? Ergo prædestinatio non est nisi alicuius existentis, & ita ponit aliquid in prædestinato.

*Lib. de bono
p. perseverantia
6, 14. tom 7.*

3. Præterea. Preparatio est aliquid in præparato. Sed prædestinatio est præparatio beneficiorum Dei, ut dicit August. in lib. de prædestinatione sanctorum. Ergo prædestinatio est aliquid in prædestinatis.

4. Præterea. Temporale non ponitur in definitione æterni. Sed gratia, quæ est aliquid temporale, ponitur in definitione prædestinationis. Nam prædestinatio dicitur esse preparatio gratiæ in præfenti, & gloriæ in futuro. Ergo prædestinatio non est aliquid æternum. Et ita oportet quod non sit in Deo, sed in prædestinatis. Nam quicquid est in Deo, est æternum.

*Lib. 2. qui est
de bono per-
severantia.
cap. 14. tom 7.*

Sed contra est quod Augustinus dicit, quod prædestinatio est præscientia beneficiorum Dei. Sed præscientia non est in præfentis, sed in præfente. Ergo nec prædestinatio est in prædestinatis, sed in prædestinante.

Art. præced.

Respondeo dicendum, quod prædestinatio, non est aliquid in prædestinatis, sed in prædestinante tantum. Dicitur enim, quod prædestinatio est quædam pars providentiæ. Providentia autem non est in rebus provisuris, sed est quædam ratio in intellectu provisuris, ut supra dictum est.

Q. 22. art. 1.

Sed executio providentiæ, quæ gubernatio dicitur, passive quidem est in gubernatis, active autem est in gubernante. Unde manifestum est, quod prædestinatio est quædam ratio ordinis aliorum in salutem æternam in mente diuina existens: executio autem huius ordinis est passive quidem in prædestinatis; active autem est in Deo. Est autem executio prædestinationis vocatio & magnificatio, secundum illud Apostoli ad Rom. 8. Quos prædestinavit, hos & vocavit, & quos vocavit, hos & magnificavit.

*Q. 14. art. 4. &
18. art. 3. ad 1.*

Ad primum ergo dicendum, quod actiones in exteriorem materiam transeuntes inferunt ex se passionem, ut calefactio & secatio, non autem actiones in agente manentes ut sunt intelligere & velle, ut supra dictum est. Et talis actio est prædestinatio. Unde prædestinatio non ponit aliquid in prædestinato. Sed executio eius, quæ transit in exteriores res, ponit in eis aliquem effectum.

Ad secundum dicendum, quod destinatio aliquando sumitur pro reali missione alicuius ad aliquem terminum: & sic

destinatio non est, nisi eius quod est. Alio modo sumitur destinatio pro missione, quam aliquis mente concipit, secundum quod dicimus destinare quod mente firmiter proponimus. Et hoc secundo modo dicitur 2. Machabæorum 6. cap. quod Eleazarus destinavit non admittere illi. cita propter vitæ amorem. Et sic destinatio potest esse eius quod non est. Tamen prædestinatio ratione antecessionis quam importat, potest esse eius quod non est, qualitercumque eius destinatio sumatur.

Ad tertium dicendum, quod duplex est preparatio. Quædam patientis ut patitur: & hæc preparatio est in præparato. Quædam alia est agentis ut agat: & hæc est in agente. Et talis preparatio est prædestinatio, prout aliquod agens per intellectum dicitur se preparare ad agendum in quantum præconcepit rationem operis fieri. Et sic Deus ab æterno preparavit prædestinando concipiens rationem ordinis aliorum in salutem.

Ad quartum dicendum, quod gratia non ponitur in definitione prædestinationis quasi aliquid existens de essentia eius: sed in quantum prædestinatio importat respectum ad gratiam, ut causæ ad effectum, & actus ad obiectum. Unde non sequitur quod prædestinatio sit aliquid temporale.

Prima conclusio: Prædestinatio nihil est in prædestinatis, sed in prædestinante. Secunda conclusio: Gubernatio passive est in rebus gubernatis, sed active in ipso gubernante. De utraque conclusione, quantum opus fuit, diximus q. 22. art. 3.

ARTICVLVS III.

Verum prædestinati eligantur à Deo.

AD tertium sic proceditur. Videtur, quod prædestinati non eligantur à Deo. Dicit enim Dionys. 4. cap. de diuin. nomin. quod sicut Sol corporeus non eligendo omnibus corporibus lumen immittit, ita & Deus suam bonitatem: sed bonitas diuina communicatur præcipue aliquibus secundum participationem gratiæ & gloriæ. Ergo Deus absque electione gratiam, & gloriam communicat. Quod ad prædestinationem pertinet.

2. Præterea. Electio est eorum quæ sunt sed prædestinatio ab æterno est, etiam eorum, quæ non sunt. Ergo prædestinantur aliqui absque electione.

3. Præterea, Electio quædam discretionem importat. Sed Deus vult omnes homines saluos fieri, ut dicitur 1. Timot. 2. Ergo prædestinatio quæ præordinat homines in salutem, est absque electione.

Sed

Sed contra est, quod dicitur Ephes. i. Elegit nos in ipso ante mundi constitutionem.

autem consequenter, quod est simpliciter velle.

Explicatio Articali.

Respondendo dicendum, quod prædestinatio secundum rationem præsupponit electionem & electio dilectionem. Cuius ratio est: quia prædestinatio (vt dictum est) est pars prouidentia. Prouidentia autem, sicut & prudentia, est ratio in intellectu existens præceptiua ordinationis aliquorum in finem, vt supra dictum est. Non autem præcipitur aliquid ordinandum in finem nisi præexistente voluntate finis. Vnde prædestinatio aliquorum in salutem æternam præsupponit secundum rationem, quod Deus illorum velit salutem. Ad quod pertinet electio & dilectio. Dilectio quidem inquantum vult eis hoc bonum salutis æternæ. Nam diligere est velle alicui bonum, vt supra dictum est. Electio autem inquantum hoc bonum aliquibus præ alijs cum quosdam reprobet vt supra dictum est. Electio tamen & dilectio aliter ordinantur in nobis, & in Deo, eo quod in nobis voluntas diligendo non causat bonum, sed ex bono præexistente incitatur ad diligendum. Et ideo eligimus aliquem, quem diligamus. Et sic electio dilectionem præcedit in nobis. In Deo autem est e conuerso. Nam voluntas eius, qua vult bonum alicui diligendo, est causa quod illud bonum ab eo præ alijs habeatur. Et sic patet, quod dilectio præsupponit electioni secundum rationem, & electio prædestinationi. Vnde omnes prædestinati sunt electi & dilecti.

Ad primum ergo dicendum, quod si consideretur communicatio bonitatis diuinæ in communi, absque electione bonitatem suam communicat, inquantum scilicet nihil est, quod non participet aliquid de bonitate eius, vt supra dictum est. Sed si consideretur communicatio istius, vel illius boni, non absque electione tribuit, quia quædam bona dat aliquibus, quæ non dat alijs. Et sic in collatione gratiæ, & gloriæ attenditur electio.

Ad secundum dicendum, quod quando voluntas eligentis prouocatur ad eligendum à bono in re præexistente, tunc oportet quod electio sit eorum quæ sunt, sicut accidit in electione nostra. Sed in Deo est aliter vt dictum est. Et ideo sicut dicit August. Eliguntur à Deo qui non sunt, neque tamen errat qui eligit.

Ad tertium dicendum, quod sicut supra dictum est. Deus vult omnes homines saluos fieri antecedenter: quod non est simpliciter velle: sed secundum quid, non

Conclusio est, secundum rationem prædestinatio supponit electionem, & dilectionem. Pro explicatione huius art. notandum est, primum hæc tria distingui à S. Thoma dilectionem, electionem, & prædestinationem. Dilectio est voluntas, qua Deus vult alicui bonum absolute, non comparatione cum alio. Electio vero est voluntas, qua vult vni bonum præ alio, id est, potius vni, quam alteri: hæc enim comparationem vnius cum alio significat. Sed quia electio potest esse ad diuersa, secundum quod Deus diuersa bona vult vni potius, quam alteri, scilicet vitam æternam, aut gratiam; ideo debemus distinguere duplicem electionem, alteram ad vitam æternam, alteram ad dona gratiæ: sicut manifeste August. distinxit, vt disput. seq. patebit. Nunc vero S. Thom. solum intelligere videtur electionem ad vitam æternam, voluntarem nimirum efficacem dandi vni vitam æternam potius, quam alteri: & de hac intelligitur conclusio articuli proposita, vt quibusdam placet.

Deinde notandum est, hoc pacto electionem distingui plane a prædestinatione, hæc enim est circa media gratiæ, illa vero circa finem, nempe circa vitam æternam: sic manifeste distinguit S. Thom. vt colligitur ex hoc art. & seq. & Scholastici omnes antiquiores. Sunt namque recentiores aliqui, qui hæc duo absque ratione confundunt, & pro eodem reputant, prædestinationem nostram factam fuisse sine meritis, & electionem ad vitam æternam; cum tamen hæc duo longe differant, vt disput. seq. & 91. videbitur. Porro prædestinationem esse voluntatem conferendi media gratiæ, plane tradit August. lib. 1. de prædest. Sanctior. c. 10. in principio, & communiter Patres, quos locis citatis commemorabimus.

DISPVTATIO LXXXIX.

An electio ad beatitudinem præcesserit prædestinationem meritum.

Sententia quorundam Scholasticorum, cap. 1.

Electioem efficacem ad gloriam factam fuisse ex meritis gratiæ præmissis, auctoritate Scholasticorum, & Scriptura probatur, cap. 2.

Quibus Patrum testimonijs eadem sententia ab alijs probatur, cap. 3.

Quid contra Pelagianos, & Semipelagianos de electione nostra contendat Augustinus, cap. 4.

Notantur aliqua, quibus magis aperta fiat sententia Semipelagianorum, cap. 5.

Electioem ad gloriam ex meritis gratiæ præmissis factam putat Augustinus, cap. 6.

Exploduntur oppositiones, quibus recentiores hæc Augustini testimonia infirmare nituntur, cap. 7.

Nihil contra hanc electionem ex meritis docuisse Augustinum, cap. 8.

Electio ad gloriam post merita a priori probatur, cap. 9.

Eadem sententia ex libertate arbitrij ostenditur, cap. 10.

Eadem opinio ex virtute, & efficacia meritum monstratur, cap. 11.

Respondetur testimonijs, quæ probant electionem ad gloriam factam ante merita, cap. 12.

Diuiduntur dua rationes eiusdem opinionis, cap. 13.